

SPORTVISSERIJ IS UW BONDGENOOT

Sportvisserij als partner voor gezonde wateren en maatschappelijke waarde

Onderstaande informatie dient als input voor uw verkiezingsprogramma richting de waterschapsverkiezingen van maart 2027. Het geeft inzicht in actuele opgaven binnen het waterbeheer en laat zien waar kansen liggen om waterkwaliteit, visstand en samenwerking duurzaam te versterken, met de sportvisserij als betrokken en constructieve partner.

Toekomstbestendig waterbeheer: kwaliteit, visstand en samenwerking

Met de waterschapsverkiezingen van maart 2027 in het vooruitzicht, worden de keuzes van vandaag bepalend voor het waterbeheer van morgen. Waterschappen hebben daarin een centrale rol én verantwoordelijkheid. Met dit document informeren wij u over de betekenis van de sportvisserij en op welke terreinen wij gericht de samenwerking willen versterken.

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) stelt heldere doelen voor een goed functionerend watersysteem. Tegelijk is eind 2025 vastgesteld dat een aanzienlijk deel van de doelen voor 2022–2027 niet binnen de gestelde termijn wordt gehaald.

Waterschappen beschikken met hun Waterbeheerprogramma's (WBP) over de instrumenten om deze omslag te maken. Juist in deze plannen worden keuzes gemaakt die direct bepalen hoe wateren worden ingericht, beheerd en beleefd. Een bredere kijk op waterkwaliteit is daarbij noodzakelijk. Niet slechts sturen op normen, maar op het functioneren van het gehele ecosysteem. Een gezonde en diverse visstand is daarbij een concrete en zichtbare graadmeter. Met ruim 16.000 sportvissers in uw beheergebied is de hengelsport bovendien een betrokken gebruiker van het watersysteem én een constructieve partner om doelen te realiseren.

Bereikbare en bevisbare wateren

Toegankelijk water is essentieel voor maatschappelijk draagvlak. Als mensen de waterkant kunnen beleven, groeit het begrip voor en de betrokkenheid bij het waterbeheer. De sportvisserij verbindt inwoners met het water. Bereikbaarheid én bevisbaarheid zouden daarom geen bijzaak moeten zijn, maar een vast onderdeel van beleid en uitvoering. Waterschappen hebben hierin een bijzondere verantwoordelijkheid. Zij zijn immers eigenaar van veel wateren én verhuren de visrechten aan hengelsportverenigingen of de Sportvisunie. Daarmee mag verwacht worden dat bij inrichting en beheer ook rekening wordt gehouden met het daadwerkelijk kunnen benutten van deze visrechten: toegankelijke, veilige en bevisbare wateren.

Waterschappen kunnen hierin het verschil maken door stakeholders (zoals de sportvisserij) bij projecten vanaf de planfase tot de realisatie te betrekken. Op deze manier zijn ecologische doelen te combineren met recreatief gebruik. Denk hierbij met onderhoud aan het toegankelijk houden van oevers, paden en steigers.

Concrete maatregelen:

- Zorgen voor toegankelijke oevers, paden en steigers;
- Bevisbaarheid meenemen bij inrichting, onderhoud en projecten;
- Ecologische doelen combineren met recreatief gebruik;
- Toegankelijkheid en bevisbaarheid structureel verankeren in uw Waterbeheerprogramma;

- Invulling geven aan de verantwoordelijkheid die voortvloeit uit het uitgeven van visrechten;
- De sportvisserij al vanaf de planfase betrekken bij inrichting en uitvoering.

Waterkwaliteit en gezonde visstand

Voor een gezonde visstand is de kwaliteit van het beheer een hele belangrijke factor. Juist hier is nog winst te behalen. Onderhoudswerkzaamheden zoals maaien, schonen en baggeren hebben grote invloed op ecosystemen. Wanneer deze werkzaamheden onvoldoende ecologisch worden afgestemd, kan dit leiden tot verstoring van leefgebieden en onnodige vissterfte. Effectief beheer vraagt om balans tussen waterplanten, nutriënten en vis maar ook in variatie structuur en leefgebieden. Dit vraagt tijdens de uitvoering van onderhoud rekening te houden met ecologie het seizoen en de functie van de watergang. Goed beheer betekent: gericht ingrijpen waar nodig en ruimte laten waar mogelijk.

Concrete maatregelen:

- Laat minimaal 25% van de vegetatie staan;
- Pas gefaseerd maaibeheer toe en borg dit in de uitvoering;
- Breng structuur aan (t.b.v. paai-,opgroei- en schuilgebieden);
- Bagger tijdig met verstand en in overleg.

Vismigratie en visvriendelijke gemalen

De laatste 10 jaar zijn er al flinke stappen gemaakt door de waterschappen om de vismigratiemogelijkheden te verbeteren. Toch blijft dit nog een punt van aandacht. Een gezonde visstand vraagt om verbonden watersystemen waarin vissen zich vrij kunnen verplaatsen om te foerageren, schuilen en paaien. In de praktijk vormen kunstwerken nog te vaak een belemmering voor vismigratie. De effectiviteit van vispassages en visveilige voorzieningen vraagt blijvende aandacht.

Concrete maatregelen:

- Wateren beter met elkaar verbinden;
- Vispassages goed te laten functioneren én onderhouden;
- Standaard kiezen voor visveilige gemalen en pompen (NEN 8775);
- Vismigratie en visveiligheid integraal opnemen in WBP's;
- Zorgen voor monitoring en doorontwikkeling van voorzieningen;
- De kennis en kunde die aanwezig is bij de sportvisserij inzetten.

Klimaatbestendig watersysteem

Klimaatverandering stelt het watersysteem steeds vaker op de proef. Droogte, hitte en piekbuien hebben directe gevolgen voor waterkwantiteit en -kwaliteit en daarmee op *het huis van de vis*. Het toekomstbestendig inrichten van het watersysteem voor adaptief peilbeheer is nodig. Creëer voldoende bergingscapaciteit in het watersysteem door op plaatsen voldoende waterdiepte aan te brengen. Vissen gebruiken waterdiepte bijvoorbeeld om te overwinteren of als vluchtplaats tijdens warme, droge periodes. Ook waterberging om piekbuien op te vangen zijn belangrijk. Hier ligt een mooie kans om de waterberging ook zo aan te leggen dat deze kan worden gebruikt als paaigebied voor vissen. Kortom, goed ingerichte, klimaatbestendige en robuuste

watersystemen hebben positieve invloed op het huis van de vis en dragen bij aan de uitvoering van de kerntaken van het waterschap.

Concrete maatregelen:

- Voorkom ondiepe en geïsoleerde wateren;
- Creëer waterbergingscapaciteit;
- Leg diepere zones aan in waterlichamen als schuilplaats;
- Benut vismigratie als integraal onderdeel van klimaatadaptatie.

Duurzaamheid en schoon water

De druk op waterkwaliteit verschuift, naast nutriënten nemen ook nieuwe verontreinigingen toe, zoals PFAS, medicijnresten en microplastics. De Sportvisunie levert haar bijdrage door actief de overgang naar een loodvrije sportvisserij te versnellen en zich sterk te maken voor een Europees verbod op vislood. De nieuwe Samenwerkingsovereenkomst Sportvisserij Loodvrij 2025–2029 geeft hier concreet invulling aan. De Unie van Waterschappen vertegenwoordigt hierin de waterschappen en is medeondertekenaar van deze overeenkomst.

Op regionaal niveau (per waterschap) wil de sportvisserij samenwerken om dit doel te realiseren. Tegelijk is het van belang dat beleid zich richt op maatregelen met aantoonbare impact. Een lokaal loodverbod levert in de praktijk een zeer beperkte bijdrage aan waterkwaliteit, terwijl het risico ontstaat op versnippering en symboolmaatregelen.

De grootste winst om de waterkwaliteit te verbeteren ligt bij het aanpakken van de belangrijkste bronnen van vervuiling. Waterschappen hebben hierin een belangrijke rol met vergunningverlening en toezicht op industriële lozingen, waaronder schadelijke stoffen zoals PFAS. Daarnaast zijn afvaldumpingen in watergangen, medicijnresten en drugsgerelateerde stoffen in oppervlaktewater een zorgelijke ontwikkeling. Effectief beleid betekent: inzetten waar de impact het grootst is.

Concrete maatregelen:

- Kies voor een uniforme aanpak via landelijke afstemming;
- Voorkom versnippering door geen afzonderlijke regionale verboden in te stellen;
- Richt capaciteit en inzet op de grootste wezenlijke vervuilingsbronnen;
- Versterk monitoring, handhaving en bronaanpak.